

Kultivari jabuka pogodni za ekološki uzgoj

U organizaciji ekološke proizvodnje jedan je od prvih koraka je sadnja kultivara jabuka otpornih na ekonomski najvažnije bolesti. Članak 21. u poglavlju III Agrotehničke mjere, Pravilnika o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda /NN 91/01/ ima takav pristup: "Ekološka proizvodnja u uzgoju bilja i biljnih proizvoda u izboru bilja i sorata koristi vrste i sorte prilagođene lokalnim pedoklimatskim uvjetima, otporne na štetočinje". Uzgoj otpornih i manje osjetljivih kultivara jedna je od osnovnih mjera ne samo ekološke već i integrirane proizvodnje.

Kultivari jabuka koje navodimo pogodnima za ekološki uzgoj tolerantne su na bakterijsku palež, krastavost plodova i pepelnicu:

Posljedice pojave bakterijske paleži u RH 1996. godine bile su

- uništavanje 199 000 stabala i sadnica domaćina bakterije *Erwinia amylovora*
- 5,000,000.00 kn iz Državnog proračuna za eradikaciju
- izgubljena dobit proizvođača
- uništena egzistencija mnogih obiteljskih gospodarstava i trgovačkih društava

Borba protiv bakterijske paleži je na osjetljivim sortama (većina današnjih komercijalnih sorata)

- teška
- često nedjelotvorna
- skupa

Uspjeh u borbi protiv bakterijske paleži leži u sadnji manje osjetljivih i rezistentnih sorata na ovu bolest. Navedena saznanja potakla su u brojnim selekcijskim centrima u svijetu planska križanja u čije programe su uključivane pored spomenutih vrsta i vrste *M. micromalus*, *M. prunifolia*, i dr., iako su do danas najbolji rezultati postignuti s vrstom *M. floribunda* 821. Nažalost, većina danas selekcioniranih sorata zaostaje po svojim kvalitetama za vodećim komercijalnim sortama osjetljivim na bakterijsku palež.

Na temelju provedenih istraživanja na površinama *Poljoprivrednog instituta Osijek* izdvojene su neke sorte koje potencijalno konkuriraju komercijalnim sortama, a pokazuju tolerantnost i otpornost na bakterijsku palež, pepelnicu i krastavost plodova.

¹ dipl. ing. Krunoslav Dugalić, mr. sc. Josip Špoljarić, dr. sc. Zorica Jurković; Poljoprivredni institut Osijek, Južno predgrađe 17, Osijek

² prof. dr. sc. Bogdan Cvjetković; Agronomski fakultet Zagreb, Zavod za fitopatologiju, Svetošimunska, 25 Zagreb

ENTERPRIZE

Porijeklo: USA, 1993. god. (PRI 1661'1 x PRI 1661-2)

Stablo: srednje do jake bujnosti, širokog rasta

Cvatnja: u vrijeme Golden deliciosa

Vrijeme berbe: 7-10 dana poslije Golden deliciosa

Plod: velik, okrugli do slabo izduženi, glatka pokožica, boja ploda: temeljna žuta s dopunskom crveno-vinskom, svjetlo blistava, intenzivna na 80-100 % ploda, lenticle slabo vidljive, meso ploda: hrskavo, kiseloslatkog okusa

Osjetljivost na bolesti: otporna na krastavost

plodova, srednje otporna na pepelnicu, jako otporna na bakterijsku palež

Čuvanje: vrlo dobro se čuva u hladnjači

Nedostatak: osjetljivost na niske temperature

GOLDRUSH

Porijeklo: USA, 1973. god. (Golden delicious x Co-op 17)

Stablo: srednje do slabe bujnosti, tendencija uspravnog rasta

Cvatnja: u vrijeme Golden deliciosa

Vrijeme berbe: druga polovica listopada do početak studenog

Plod: velik, pravilan, malo konusan, boja ploda je žuto zelena s crvenilom na osunčanoj strani, meso ploda: kiselkastog okusa s povišenim sadržajem šećera, čvrsto, ugodne arome

Osjetljivost na bolesti: otporna na krastavost plodova, otporna na pepelnicu, otporna na bakterijsku palež

Čuvanje: vrlo dobro se čuva u hladnjači

Nedostatak: potrebno prorjeđivanje, sklon alternaciji

PRIMIERA

Porijeklo: USA, 1973. god. (Golden delicious x Co-op 17)

Stablo: srednje do slabe bujnosti, tendencija uspravnog rasta

Cvatnja: u vrijeme Golden deliciosa

Vrijeme berbe: druga polovica listopada do početak studenog

Plod: velik, pravilan, malo konusan, boja ploda je žuto zelena s crvenilom na osunčanoj strani, meso ploda: kiselkastog okusa s povišenim sadržajem šećera, čvrsto, ugodne arome

Cijeli tekst možete pročitati u regularnom broju.